

Единен програмен документ за периода 2026—2028 г.

Обобщено изложение

Фигура 1: [ЕПД за периода 2026—2028 г.](#)

Единният програмен документ (ЕПД) е инструментът за организационно програмиране на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището (EUAA) и служи като решение за финансиране на оперативните дейности на Агенцията. В него се определя многогодишното и годишното планиране на дейностите и ресурсите на Агенцията, като се гарантира съгласуваност между стратегическите цели, оперативните дейности и разпределението на ресурсите.

ЕПД за периода 2026—2028 г. беше одобрен от управителния съвет на 30 септември 2025 г. През програмния период Агенцията ще отдаде приоритет на ефективното изпълнение на пакта за миграцията и убежището („пакта“) и на изпълнението на мандата си

за наблюдение, като същевременно запази необходимата гъвкавост, за да реагира на променящите се миграционни тенденции и потенциални кризи, които могат да наложат корекции в оперативните резултати и финансовото планиране.

Стратегически контекст

Стратегическият план за развитие (СПР) за периода 2026—2028 г. е изготвен в контекста на продължаващия миграционен натиск и променящите се нужди в областта на убежището в държавите членки. Въпреки напредъка в развитието на общата европейска система за убежище (ОЕСУ) продължават да съществуват значителни различия между държавите членки по отношение на процедурните подходи, процента на признаване, видовете предоставена закрила и условията на приемане. Тези различия оказват влияние върху вторичните премествания и възпрепятстват осигуряването на еднакво третиране на кандидатите в целия Съюз.

Пактът за миграцията и убежището се стреми да преодолее тези недостатъци чрез засилване на готовността, подобряване на реакцията при кризи и постигане на по-ефективен баланс между солидарност и отговорност. Законодателните инструменти на пакта ще започнат да се прилагат от юни 2026 г. и той постепенно ще засили ролята на Агенцията за подобряване на ефективността на ОЕСУ. Вследствие на това работното натоварване на ЕУАА, което вече се увеличи след приемането на пакта, се очаква допълнително да нарасне както в рамките на постоянните, така и на оперативните ѝ дейности.

В този контекст през февруари 2024 г. беше постигнато споразумение относно преразглеждането на многогодишната финансова рамка за периода 2021–2027 г., което включва допълнителни 190 милиона евро за ЕУАА до 2027 г. Това увеличение има за цел да даде възможност на Агенцията да подпомогне прилагането на пакта.

План за действие и приоритети за периода 2026–2028 г.

Фигура 2: [Стратегия на ЕУАА за периода 2024–2029 г.](#)

ЕПД е приведен в съответствие с приоритетите на политиката на Европейската комисия в областта на миграцията и убежището за периода 2024–2029 г., като се гарантира съгласуваност с по-широките цели на ЕС. Въз основа на Стратегията на ЕУАА за периода 2024–2029 г. многогодишната работна програма определя целите на Агенцията в четири основни области на дейност: оперативна подкрепа, обучение и професионално развитие, експертни познания в областта на убежището и хоризонтални дейности. В него се определят седем стратегически цели за периода 2026–2028 г.

В годишната работна програма за 2026 г. тези стратегически цели са превърнати в конкретни годишни цели и задачи, структурирани около конкретни дейности и съгласувани с наличните човешки и финансови ресурси.

Оперативна и техническа помощ

Фигура 3: Оперативна подкрепа на EУАА в Лампедуза

С приемането на законодателните предложения в рамките на пакта се очаква Агенцията да поддържа значително оперативно присъствие, като същевременно разширява обхвата на задачите си в рамките на наличните ресурси.

На държавите членки ще продължи да се предоставя [оперативна и техническа помощ](#) посредством [многогодишни и краткосрочни оперативни планове](#), както

и конкретни планове за проекти.

Подкрепата ще остане гъвкава и ще отговаря на променящите се миграционни тенденции, нововъзникващите нужди и оперативните условия. Продължаването на съществуващата подкрепа, както и стартирането на нови инициативи, ще се ръководят от солиден процес на *определяне на приоритетите* в рамките на програмата, като се вземат предвид спешността, очакваното въздействие, добавената стойност за ЕС, осъществимостта на инициативите, както и наличните човешки и финансови ресурси на Агенцията. Освен това оперативните способности ще бъдат допълнително адаптирани, за да се даде възможност на EУАА да изпълнява новите си задължения по пакта.

Методиките за осигуряване на качеството, оперативните инструменти и хармонизираните процедури ще се прилагат последователно, като в същото време ще се осъществява обмен на добри практики, а плановете за действие при извънредни ситуации ще бъдат допълнително съгласувани между държавите членки чрез обща методология. Ще бъдат укрепени системите за управление на разгръщането, за да се осигурят бързи и мащабируеми мерки, а в рамките на операциите ще бъде въведен механизъм за оценка, докладване и докладване на сериозни или повтарящи се предполагаеми нарушения на основните права и задълженията за международна закрила. Всички дейности ще включват стратегии за изход, насочени към укрепване на националния капацитет и осигуряване на дългосрочна устойчивост.

Агенцията ще продължи да укрепва капацитета си за първоначална реакция чрез засилване на поддържащите функции, подобряване на планирането на готовността и разработване на операции в рамките на съгласувана структура, основана на систематични оценки на нуждите и структурирани процеси за определяне на приоритетите. Разгръщането ще продължи чрез установените

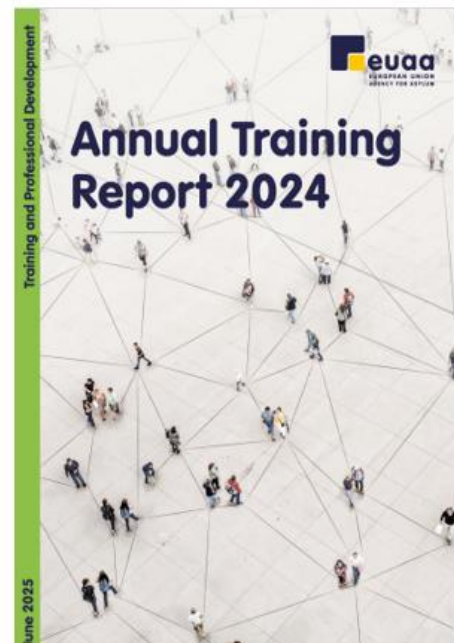
механизми, включително чрез привличане на външни експерти, и ще бъде подкрепено от инструменти за управление на проекти, системи за наблюдение на резултатите, тясно сътрудничество с националните контактни точки и ясни оперативни указания. Оперативната подкрепа може да включва и разгръщане на екипи за подкрепа на управлението на миграцията, както и осигуряване или допълване на инфраструктура като оборудване, временни офиси, помещения и основни услуги, включително устни преводи, културно посредничество и транспорт.

В съответствие с рамката на пакта EUAA ще подпомага прилагането на постоянния механизъм за преместване и други мерки за солидарност в сътрудничество с координатора на ЕС по въпросите на солидарността. Ще се даде приоритет на държавите членки, които са подложени на непропорционален натиск по външните граници на ЕС, както и на онези, които се сблъскват със значителни предизвикателства, свързани с вторичното преместване на лица. Също така Агенцията ще продължи да подкрепя държавите от ЕС + при изпълнението и координацията на програмите за презаселване и хуманитарен прием чрез Мрежата за презаселване и хуманитарен прием, съобразена с нуждите оперативна помощ, механизма за подкрепа на презаселването в Турция и други съответни трети държави, както и чрез подкрепа за общностно спонсориране и допълнителни възможности.

Обучение и професионално развитие

Обучението и професионалното развитие са от ключово значение за укрепването на системите за предоставяне на убежище и приемане в целия ЕС, както и за насърчаването на по-голямо сближаване на националните практики. В съответствие със своя мандат Агенцията ще продължи да планира, разработва и предоставя висококачествено обучение за персонала на EUAA и за персонала на националните администрации, съдилищата и трибуналите, както и за националните органи, отговарящи за убежището и приемането.

Чрез тясно сътрудничество с компетентните експертни органи Агенцията ще продължи да развива Европейския учебен план в областта на убежището (ЕАС) и ще създаде общност за обмен на опит, която да подпомага непрекъснатото обучение и споделянето на най-добри практики в

Фигура 4: [Годишен доклад за обучението на EUAA за 2024 г.](#)

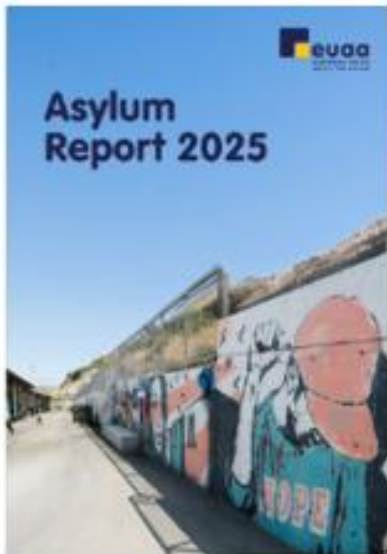

целия ЕС. Агенцията ще разшири и ще управлява предлаганите от ЕАС обучения въз основа на установените нужди, в съответствие със стандартите за качество в областта на висшето образование и професионалното обучение, както и в съответствие с законодателните актове на пакта, след като те влязат в сила. Ще бъдат организирани целенасочени дейности за обучение и професионално развитие за държавите членки, чиито системи за предоставяне на убежище и приемане са подложени на непропорционален натиск, включително структурирано обучение за членовете на екипите за подкрепа на търсещите убежище и резервния състав за работа в областта на убежището. Освен това ще бъдат разработени и проведени специални обучителни дейности в отговор на конкретни искания от страна на националните органи.

С дейностите по обучение също така ще се отстранят пропуските, установени чрез механизма за мониторинг на EUAA. Ще бъдат разработени и проведени подходящи обучения за експертите, участващи в мисиите за наблюдение, а констатациите от наблюдението ще бъдат систематично превръщани в целенасочени мерки за обучение. За да подкрепи тези дейности, Агенцията ще продължи да укрепва механизмите за подбор и мобилизиране на експерти, участващи в планирането и провеждането на обучения в рамките на постоянната, специалната и оперативната подкрепа.

Извън границите на ЕС подкрепата за обучение на партньорските държави ще бъде засилена като част от усилията за изграждане на капацитет в рамките на стратегията за външно сътрудничество на Агенцията. Тази подкрепа ще се предоставя в рамките на съществуващите рамки за сътрудничество и в съответствие с установените приоритети и наличните ресурси. Когато е уместно, се осъществява сътрудничество в областта на обучителните дейности с ключови заинтересовани страни, включително Европейската комисия, агенциите в областта на правосъдието и вътрешните работи, ВКБООН, МОМ, Съвета на Европа, както и други мрежи и организации за обучение, включително гражданското общество.

Знания и мониторинг в областта на убежището

Фигура 5: [Доклад за убежището за 2025 г.](#)

Благодарение на разработките на ЕУАА в областта на знанията за убежището националните органи разполагат с по-добри възможности да постигнат по-голяма съгласуваност при вземането на решения за международна закрила, да вземат решения по-бързо и да осигурят по-голяма еднородност на условията за приемане.

В съответствие с целта на пакта за по-нататъшно засилване на сближаването ЕУАА ще продължи да работи с държавите членки за разработване на общи анализи и насоки за ключовите държави на произход въз основа на информацията на ЕУАА за държавата на произход. По искане на Комисията Агенцията

също така ще предоставя информация и анализ за определянето на сигурни държави на произход и сигурни трети държави. Обменът на информация ще продължи да се улеснява чрез специализирани мрежи за информация за страните, събития и специални инструменти, включително система за запитвания за информация за държавата на произход (ИДП), център за поддръжка по въпроси, свързани с ИДП, както и порталът за медицинска информация за страните на произход (MedCOI), който предоставя данни за наличността и достъпността на лекарствата.

С цел подобряване на осведомеността за ситуацията и готовността Агенцията ще продължи да предоставя цялостен и актуален преглед на състоянието в областта на убежището в ЕС, включително тенденциите, процедурите и практиките в страните от ЕС+. Това включва събирането на стандартизирани данни, изготвянето на прогнозни анализи и стратегически оценки, както и изготвянето на тематични и специални доклади. Тези дейности подпомагат ранното предупреждение, прогнозирането, предотвратяването на кризи и изготвянето на планове за действие при извънредни ситуации, като допринасят пряко за прилагането на пакта. Агенцията също така ще продължи да изготвя своя годишен доклад относно положението в областта на убежището в ЕС.

За да подкрепи качеството, справедливостта и ефективността на процедурите за предоставяне на убежище и системите за приемане, ЕУАА ще продължи да разработва стандарти, показатели, практически наръчници, съдебни публикации и други инструменти в сътрудничество с експерти от държавите членки и когато е уместно — с организации на гражданското общество. Ще бъде направена

оценка на степента на възприемане и въздействието на тези инструменти, включително чрез анализ на позоваванията в националната съдебна практика.

Накрая, от 2026 г. нататък Агенцията ще пристъпи към пълно въвеждане на своята многогодишна програма за мониторинг, след провеждането на пилотни дейности през 2025 г. В рамките на този петгодишен цикъл всички държави членки ще бъдат наблюдавани по отношение на техническото и оперативното прилагане на ОЕСУ. Методологията за мониторинг се преразглежда, когато е необходимо, за да се отрази влизането в сила на пакта.

Хоризонтални дейности

Фигура 6: [Стратегия за външно сътрудничество на ЕУАА](#)

допринася за прозрачността чрез годишния доклад на Агенцията относно убежището.

ЕУАА ще засили също така сътрудничеството с ключови заинтересовани страни, включително партньорски държави извън ЕС, в координация с държавите членки и Комисията и в съответствие с Регламента за ЕУАА и политиката на ЕС в областта на външните отношения. Служителите за връзка ще подкрепят ангажираността в държавите членки и в зависимост от наличните ресурси — в държавите партньори. Агенцията ще работи в тясно сътрудничество с Европейската комисия по отношение на комуникационните дейности, ще допринася за разпространяването на точна информация относно убежището и бежанците и ще се бори с дезинформацията.

